

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 7Ssk/53/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0723101466
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 06. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Michal Novotný
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2025:0723101466.1

Uznesenie

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky vo veci žalobkyne: O.. L. Z., D.. XX. Z. XXXX, O. XXXX/XX, D., zastúpenej advokátskou kanceláriou: AKMK, s.r.o., IČO: 36 859 061, Farská 30, Nitra, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8 a 10, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia z 29. septembra 2023, č. 39102-3/2023-BA, o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti výroku II uznesenia Správneho súdu v Bratislave č. k. 13 Sas 39/2023-48 z 26. februára 2025 takto

rozhodol:

- I. Kasačná sťažnosť sa zamietá.
- II. Účastníkom sa nepriznáva nárok na náhradu trov kasačného konania.

odôvodnenie:

I.

Administratívne konanie a konanie pred správnym súdom

1. Zo súdneho spisu vyplýva, že pobočka žalovanej v Nitre rozhodnutím z 5. júna 2023 vyslovila, že žalobkyňa ako samostatne zárobkovo činná osoba zaniklo povinné nemocenské a dôchodkové poistenie nie 31. marca 2006, ale až 30. júna 2008. Tu preskúmaným rozhodnutím z 29. septembra 2023 ústredie žalovanej toto rozhodnutie potvrdilo. Po jeho právoplatnosti pobočka 7. novembra 2023 vyzvala žalobkyňu, aby za mesiace apríl 2006 až jún 2008 zaplatila dlžné poistné v sume 12.709,91 €. Pretože však žalobkyňa namietla premlčanie, žalovaná rozhodnutím zo 14. decembra 2023 zastavila konanie o predpísanie poistného v podstatnej časti (11.187,57 €). Toto rozhodnutie žalobkyňa prevzala 8. januára 2024.

2. Medzičasom 22. decembra 2023 podala správnu žalobu proti rozhodnutiu ústredia z 29. septembra 2023, ktorú však podaním došlým správne súdu 12. februára 2025 vzala späť. Tu napadnutým uznesením č. k. 13 Sas 39/2023-48 správny súd I. konanie zastavil a II. žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Na odôvodnenie výroku o trovách odkázal na § 171 ods. 1 SSP a uvyrel, že žalobkyňa vzatím žaloby späť procesne zavinila zastavenie. O zavinenie žalovanej by mohlo ísť len vtedy, ak by sa po začatí konania konala v súlade s názorom žalobkyne. To sa však nestalo, pretože predmetom prieskumu bolo rozhodnutie o zániku poistenia a uznaním námietky premlčania poistného žalovaná neuznala, že by preskúmané rozhodnutie bolo nesprávne. Naopak, pre toto rozhodnutie bola námietka premlčania irelevantná. Aj keď žalovaná mala nárok na náhradu trov, nevznikli jej žiadne, ktoré by sa jej mali nahradiť.

II.

Kasačná sťažnosť a vyjadrenie k nej

3. Podanou kasačnou sťažnosťou sa žalobkyňa domáha zrušenia tohto uznesenia vo výroku II. Po zopakovaní priebehu administratívneho konania a časového sledu vydaných rozhodnutí zdôraznila, že po uznaní námietky premlčania nebolo dôvodné zotrvať na podanej žalobe. Podľa žalobkyne žalovaná rozhodnutím o zániku poistenia chcela preukázať, že žalobkyňa porušila odhlasovaciu povinnosť v zmysle § 228 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov. Potom by mohla vymáhať poistné bez ohľadu na premlčanie v zmysle § 147 ods. 2 cit. zák. Žalobkyňa nemohla predvídať, že žalovaná napriek preskúmanému rozhodnutiu uzná jej námietku premlčania. Ak by

nepodala správnu žalobu, stratila by akúkoľvek možnosť obrany proti nemu, hoci bolo podkladom neskoršej výzvy do 7. novembra 2023. Uznáním námietky premlčania žalovaná poprela vlastný postup, navyše konanie o predpísanie poistného nadväzovalo na tu preskúmané rozhodnutie. Obe konania boli navzájom prepojené.

4. Žalovaná navrhla zamietnuť kasačnú sťažnosť. Preskúmaným rozhodnutím sa rozhodlo o trvaní poistného vzťahu a ani uznanie námietky premlčania sa týchto účinkov nijako nedotklo. Povinnosť predpísať poistné plynie žalovanej z § 144 zákona č. 461/2003 Z. z. a na jeho premlčanie mohla prihladiť až na základe námietky. Napriek tomu však obdobie od 1. marca 2006 do 30. júna 2008 naďalej eviduje ako obdobie povinného poistenia.

III.

Posúdenie veci kasačným súdom

5. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnuté uznesenie v napadnutom výroku o náhrade trov konania (§ 453 ods. 1 SSP) a predchádzajúce konanie pred správnym súdom bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) bez ohľadu na uplatnené sťažnostné body (§ 453 ods. 2 v spojení s § 203 ods. 2 SSP). V záujme úplnosti sa poznamenáva, že lehota na podanie kasačnej sťažnosti síce uplynula 21. apríla 2025, tento deň bol však Veľkonočný pondelok, ktorý je dňom pracovného pokoja [§ 2 ods. 2 písm. c) zákona č. 241/1993 Z. z. o štátnych sviatkoch, dňoch pracovného pokoja a pamätných dňoch]. Podľa § 69 ods. 5 SSP tak posledným dňom tejto lehoty bol utorok 22. apríl 2025, kedy bola kasačná sťažnosť riadne a včas podaná.

6. Podľa § 170 písm. b) SSP zásadne žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania, ktoré bolo zastavené. Podľa § 171 ods. 1 SSP však platí, že ak účastník konania procesne zaviniť zastavenie konania, správny súd prizná trovy konania ostatným účastníkom konania. Otázka zavinenia zastavenia sa hodnotí iba z procesného hľadiska, teda či účastník konal, resp. nekonal takým spôsobom, ktorý vyvolal dôvod na zastavenie konania. Ak žalovaný orgán verejnej správy za konania vydal nové rozhodnutie, ktorým vo výsledku vyhovel tomu, čoho sa žalobca správnou žalobou domáha, možno toto konanie považovať za zavinenie žalovaného, ak by aj bez vydania tohto nového rozhodnutia konanie mohlo viesť k rovnakému výsledku. To isté platí v prípade, ak orgán verejnej správy napr. poskytne plnenie, ktoré predtým rozhodnutím odoprel, po podaní správnej žaloby proti tomuto rozhodnutiu (konštatná judikatúra tunajšieho, porov. z nedávneho obdobia napr. uznesenia sp. zn. 1 Svk 22/2024 alebo 6 Svk 5/2023). Naopak, samu okolnosť, že žalobca z rôznych praktických dôvodov (napr. zdĺhavosť konania) rezignuje na to, aby súd o jeho správnej žalobe rozhodol, a vezme ju späť, nemožno pričítať žalovanému; v takom prípade zastavenie zaviniť žalobca (porov. napr. uznesenie sp. zn. 4 Sfk 44/2021).

7. V prerokúvanej veci preskúmané rozhodnutie ústredia (v spojení s rozhodnutím pobočky) právoplatne rozhodlo, že povinné nemocenské a dôchodkové poistenie žalobkyne zaniklo neskôr, než tá pôvodne uviedla v odhláske, teda že trvalo ešte aj po 31. marci 2006 až do 30. júna 2008. Obsahom poistného vzťahu z nemocenského a dôchodkového poistenia nie je len povinnosť poistenca platiť poistné, ale napríklad aj otázka poistného krytia (porov. § 31 zákona č. 461/2003 Z. z.) či zohľadnenia tohto obdobia pri výpočte starobného dôchodku, resp. dôchodkov z neho odvodených (porov. § 60 a § 66 ods. 1 cit. zák., podľa ktorého je jedným z činiteľov pre výšku starobného dôchodku aj obdobie dôchodkového poistenia, a nadväzujúce ustanovenia § 75 ods. 1 a § 77 ods. 1 cit. zák. pre vdovský, vdovecký a sirotsky dôchodok). Navyše, žalobkyňa sa v správnej žalobe aktívne bránila záveru žalovanej, že v spornom období apríla 2006 až júna 2008 bola povinne poistenou samostatne zárobkovo činnou osobou. Bránila sa teda nielen voči otázke, či má alebo nemá platiť poistné, ale už proti samotnému trvaniu svojho poistenia

8. Kasačný súd sa stotožňuje s názorom správneho súdu, že počas konania nedošlo k žiadnemu takému konaniu žalovanej, ktorým by sa vo výsledku stotožnila s obranou žalobkyne. Žalovaná nevydala nové rozhodnutie, ktorým by nahradila pôvodné preskúmané rozhodnutie, ani žiadnym správnym aktom neprejavila, že by žalobkyňino nemocenské a dôchodkové poistenie netrvalo až do 30. júna 2008. Preto je z hľadiska tu prejednávanej veci nepodstatné, či následne začala predpisovať poistné za toto obdobie, a rovnako nie je podstatné, či uznala alebo neuznala námietku premlčania. Takýto postup nič nezmenil na trvaní poistenia v zmysle preskúmaného rozhodnutia, proti ktorému sa žalobkyňa bránila v tomto konaní. Napokon, uznanie premlčania znamená práve to, že povinnosť žalobkyne platiť poistné existovala, ale kvôli následnému plynutiu času už túto povinnosť nie je možné vymáhať (porov. v tomto smere rozsudok tunajšieho súdu sp. zn. 1 SVs 5/2022). Možno rozumieť, že pre žalobkyňu bolo dlžné poistné viac než 12.000 € „najťaživejším“ dôsledkom toho, že jej poistenie trvalo až do 30. júna 2008, a len čo tento dôsledok odpadol (uznaním námietky premlčania), prakticky stratila záujem aj o preskúmanie rozhodnutia z 29. septembra 2023. Túto stratu záujmu prejavila späťvzatím pôvodnej

žaloby (hoci s viac než ročným odstupom potom, čo prevzala rozhodnutie o uznaní premlčania). Právne to však znamená, že zastavenie konania zavinila žalobkyňa týmto späťvzatím, a nie žalovaná.

IV.

Záver

9. Na základe uvedeného tak kasačný súd dospel k záveru, že nie je daný žiaden zákonný dôvod kasačnej sťažnosti. Preto ju podľa § 461 SSP uznesením (§ 457 ods. 2 SSP) zamietol.

10. O trovách bolo rozhodnuté podľa § 167 a § 168 v spojení s § 467 ods. 1 SSP, keď žalobkyňa bola v kasačnom konaní neúspešná a žalovaná síce mala úspech, no kasačný súd nezistil výnimočné dôvody, aby jej priznal nárok na náhradu trov.

11. Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0 (jednomyseľne).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.